

בית משפט השלום בקריות

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט נאסר ג'השאן

תובע מרדכי מוטי מרקוס

נגד

נתבע אמיר בוהדנה

פסק דין

1. תביעה שהגיש התובע ובה עתר לפצותו (ללא הוכחת נזק) בגין לשון הרע שעפ"י הנטען הוציא הנתבע על התובע ב-"תגובית" שפירסם הנתבע ברשת הפייסבוק.

2. התובע עותר לחייב את הנתבע לפצותו בסך 100,000 ₪. עפ"י התובע, מגיע לו מלוא הפיצוי ללא הוכחת נזק המגיע כדי 140,000 ₪ לאור "הכוונה לפגוע" בתובע, אך למרות זאת, העמיד התובע את סכום תביעתו ע"ס 100,000 ₪ משיקולי אגרה. הפיצוי נתבע אפוא בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

3. על תוכן הפרסום, מיקומו ונסיבותיו - אין מחלוקת; כידוע, בעידן הרשתות החברתיות ניתן לרקום חברות ללא היכרות אישית. בעלי הדין אינן מכירים האחד את משנהו היכרות אישית אולם הם קשרו ביניהם יחסי חברות ברשת "הפייסבוק" (ראו הסכמת הצדדים בעמוד 6 שורה 23 לפרוטוקול). אין מחלוקת בין הצדדים (כפי שעולה מהסכמתם בעמוד 3 לפרוטוקול) כי בחודש 7/2014 בעיצומו של מבצע "צוק איתן", דף פייסבוק ששמו "חרם על חדשות ערוץ 2 וחדשות ערוץ 10" שיתף דף שכותרתו "מתנתקים מן התקשורת הישראלית" ובו צילום מאמר פרי עטו של העיתונאי גדעון לוי מעיתון הארץ. מנהל דף הפייסבוק "חרם על חדשות ערוץ 2 וחדשות ערוץ 10" רשם בהתייחס למאמר של גדעון לוי "גדעון לוי מחבל של החמאס או לא". עיון בתגובות לפרסום הנ"ל מעלה כי התנהל דיון ער מאד ע"י מספר רב של משתתפים. אחת התגובות שהועלו בדף הנ"ל ("חרם על חדשות ערוץ 2 וחדשות ערוץ 10") היא התגובית שרשם הנתבע, מושא התביעה, וזו לשונה:

" מוטי מרקוס האדם הזה שמאלני קיצוני שתומך בערבים. מנהל סניף סופר פארם. אני סומך עליכם אחים ואחיות בדם הימני שלנו, שתדעו לפתוח עליו ולהגיע עד לסניף שלו, לזבל יהודי שמאחל מוות לחיילים שלנו".

בית משפט השלום בקריות

ת"א 7783-02-15 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

4. אין חולקין כי התגובות לא קיבלה אף "לייק" ואיש מן המשתתפים לא הגיב לה. הפוסט עצמו זכה ל- 135 לייקים עד למועד שבו הודפס הפוסט ע"י הנתבע (ראו העתק מן הפוסט והתגובות שצורפו כנספח 1 לתצהיר הנתבע).
5. התובע טוען כי מדובר בתגובות המהווה "לשון הרע", המזכה אותו בפיצוי הנדרש. עפ"י התובע, התגובה באה על רקע ויכוח בין הצדדים "שפרץ" באמצעות המקלדת והוא התנהל בפייסבוק. התובע טען כי בתקופה הסוערת של מבצע צוק איתן, "בהתכתבות אחרת מזו שבגינה הוגשה התביעה" (סעיף 6 לכתב התביעה) התבטא הנתבע באופן מסית וגזעני כלפי ערבים, והתובע השיבו כי "אין הגיון במשפט הזה". לטענת התובע אף מגיבים אחרים הסתייגו מן הדברים שכתב הנתבע. לאחר מכן העלה הנתבע את התגובות הנ"ל במסגרת השיח שהתנהל אודות אמונו לוי בדף הפייסבוק "חרם על חדשות ערוץ 2 וחדשות ערוץ 10".
6. בכתב התביעה טען התובע כי החשיפה לתגובות היתה רחבה (אלפי אנשים – ראו סעיף 29 לכתב התביעה), מאחר ותגובות מופיעה בצמוד לפוסט עצמו. הגם שהתובע טען בכתב התביעה, כי התגובות עצמה זכתה ל- 150 לייקים (סעיף 18 לכתב התביעה), במהלך הדיון חזר בו התובע מטענה זו וטען כי הפוסט עצמו (להבדיל מהתגובה לו) זכה בשלב מסוים (בחלוף מספר שעות מפרסומו) ל- 150 לייקים. התובע טוען כי עצם כתיבת תגובות זו מתחת לפוסט הדן בעניין מאמריו של העיתונאי גדעון לוי וח"כ חנין זועבי (בשל הדעות שמשמיעים השניים- כך עפ"י כתב התביעה), העצים את לשון הרע שהוצא על התובע שכן "עצם שרוב התובע עם מר גדעון לוי וח"כ חנין זועבי בהקשר של שנאת ישראל או שיתוף פעולה עם האויב כבר יוצר לשון הרע בגלל ההקשר" (סעיף 18 לכתב התביעה).
7. התובע טען כי הוא שירת בחיל האוויר, שירת במילואים ומעולם לא התבטא כנגד צה"ל. כאמור, התובע עתר לפצותו בסך 100,000 ₪ מאחר והנתבע פגע בשמו הטוב של התובע בזדון ובכוונה לפגוע.
8. בכתב ההגנה, לא חלק התובע על הפרסום. כאמור, באשר למקום הפרסום ונסיבותיו אין מחלוקת בין הצדדים.
9. הנתבע טען כי הפרסום נעשה, בימים סוערים בהם התנהל מבצע "צוק איתן". ראשית, טען הנתבע כי הפרסום הינו "זוטי דברים" שאינו אלא "גידוף סר טעם על רקע ויכוח פוליטי בתקופה רגישה" (סעיף 9 לכתב ההגנה).

בית משפט השלום בקריות

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

10. באשר לדברים שקדמו לפרסום הפוסט, טען הנתבע, כי התובע פירסם פרסום מבזה בגנותם של חיילי צה"ל. עפ"י הנתבע, התבטא התובע "באופן שניתן היה להבינו כתמיכה בארגוני הטרור (חמאס) המבקשים לפגוע בישראלים ובפרט בחיילי צה"ל..." (סעיף 16 לכתב ההגנה). הנתבע הוסיף כי אין מדובר בדעה לגיטימית ומתונה – כטענת התובע, אלא בדעה חריפה שקשה היה לקבלה. הנתבע כפר בטענה, כאילו הוא התבטא התבטאות הקוראת להריגת ערבים- כפי שטען התובע בכתב התביעה.

11. הנתבע טען כי "אין לייחס לתגובות בפייסבוק המהווה לכל היותר גידוף חסר טעם את שאין בה, וזאת ביחוד על רקע הדברים המתוארים דלעיל ועל רקע העלבון שחש הנתבע בשם חיילי צה"ל... משל היה מדובר בעידנא דריתחא והרוחות סערו כשהתותחים רעמו..." (סעיף 22 לכתב ההגנה).

12. מלבד טענת "זוטי הדברים" טען הנתבע להגנות הבאות: הגנה לפי סעיף 15(4) לחוק- הפרסום נעשה בתום לב תוך הבעת דעה בקשר לעניין ציבורי (מבצע צוק איתן); הגנה לפי סעיף 15(3) לחוק, שכן הפרסום נעשה בתום לב, לשם הגנה על עניין אישי אשר של חיילי צה"ל; וכן הגנה לפי סעיף 15(10) מאחר והפרסום נעשה בתום לב שעה שהפרסום של הנתבע נעשה כדי לגנות את הפרסום שהוציא התובע על חיילי צה"ל.

13. התובע והנתבע העידו בפניי לאחר שהגישו תצהירי עדות ראשית.

14. בכתב ההגנה לא חלק התובע על היות התגובות - פרסום (כמשמעותו בסעיף 2 לחוק), לא חלק על עצם קיומו של הפרסום, וכאמור, הצדדים הגיעו להסכמה בדבר מקום הפרסום ותוכנו. אין חולקין כי הפרסום עצמו לא זכה ל-"לייקים" או לתגובות.

הפרסום- לשון הרע?

15. נראה, כי הצדדים ייחסו חשיבות לרקע של הפרסום ולחילופי הדברים שקדמו לו. סבורני, כי הכרעה בשאלה מה קדם לפרסום, התבטאות התובע אודות חיילי צה"ל (שלא הוכחה) או התבטאות הנתבע לגבי הצורך לפגוע בערבים (שאף היא לא הוכחה), אינה דרושה לעניינו. אין מחלוקת לגבי תוכן הפרסום ומקומו. לפרסום זה, כך נראה, קדמו חילופי דברים מעל דפי הפייסבוק בין בעלי הדין, הנוגעים לעמדות פוליטיות בהקשר למבצע צוק איתן. לא הצלחתי לעמוד על תוכן הדברים, אולם, כאמור, איני סבור כי תוכן הדברים המדויק משפיע על ההכרעה.

בית משפט השלום בקריות

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

16. מאחר והתובע טוען כי אין מדובר בפרסום המהווה "לשון הרע" כמשמעותו בחוק וכי מדובר ב"גידופים חסרי טעם", מצאתי כי תחילה אכריע בשאלה - האם תוכן הפרסום, מהווה לשון הרע. סעיף 1 לחוק מגדיר לשון הרע כ"דבר שפרסומו עלול להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם" או "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו" או "לפגוע באדם במשרתו .. בעסקו, במשלח ידו או במקצועו".

17. המבחן אותו אימצה הפסיקה הוא מבחן אובייקטיבי. לפי מבחן זה, על בית המשפט לקבוע "מהי, לדעת השופט היושב בדיון המשמעות שקורא סביר היה מייחס למילים" (ראו: ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פד"י מ"ג (2) 333, 337). ודוק, "לא תחושת האדם הנעלב היא אמת- המידה, אלא הסבירות האובייקטיבית שהעלבון יביא לאחת התוצאות או ההשלכות כפי שפורטו בחוק. "סבירות אובייקטיבית" זו אינה שאלה שבעובדה... לא שאלה שבדין" (ע"א(מח' יר') 6437/99 חגי סיטון נ' רשות השידור (3.6.2001)).

18. גידופים וקללות יחשבו בנסיבות מסויימות לשון הרע (ראו ע"א 534/65 דיאב נ' דיאב, פד"י כ (2) 269 (1966) בו קבע בית המשפט העליון, כי המשפט: "תסתלק מכאן, כלב בן כלב, נביא שקר, שתום עין" מהווה לשון הרע, וכן רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר (12.11.06)). יחד עם זאת לא כל קללה חולפת תיחשב כלשון הרע. כך לדוגמא, "קללות רחוב" שהשומע אינו מייחס להן חשיבות, ואינו נוטה להאמין כי תוכנן אמת אינן מהוות לשון הרע. דעתי היא כי קללות שהשימוש בהן שכיח יותר, ואין בהן כדי לייצר דעה שלילית על הנפגע (ועלולות הן לייצר דעה שלילית על אומרן דווקא) לא תיחשבנה ל-"לשון הרע" (ראו לעניין זה האמור בת.א 10294/02 שיין שמעון נ' יהודאי מרדכי (5.1.2003); והדברים שאמרתי בת.א 10133-03-09 יעל ווירצברג נ' סיומה גורנשטיין (2.6.2010)).

19. בענייננו, סבורני כי אין מדובר בגידופים וקללות. אומנם, הכינוי שמאלני קיצוני, אינו מהווה לשון הרע. אולם המילים "זבל יהודי שמאחל מוות לחיילים שלנו" הנאמרות בימי מלחמה, כאשר "התותחים רועמים" וחיילים ניצבים בחזית, היא התבטאות שיש בה כדי להוות לשון הרע, באשר עלולה היא לבזות את התובע בעיני הבריות ולעשותו למטרה לשנאה – בבחינת פיוש (שיימינג).

בית משפט השלום בקריות

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

לשון הרע, רשת האינטרנט והגנת "זוטי הדברים":

20. הנתבע טען כי הפרסום חוסה תחת הגנת "זוטי הדברים", לנוכח מקום פרסומו ותוכנו.

21. נראה, כי פרסום לשון הרע ברשת האינטרנט וברשתות החברתיות בפרט, הוא פרסום מיוחד, שאינו דומה לפרסום בעיתון, לדוגמא. הפסיקה כבר נדרשה לשאלת החלת דיני לשון הרע על פרסומים במרשתת. לענין זה קבע בית המשפט העליון ברע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק איי. טי. סי (1995) החברה לשירותי בזק בינ"ל בע"מ (25.3.2010) בקובעו את הדברים שלהלן:

" יש לציין כי גם אם מתגברים על "מחסום האנונימיות" ומגיעים לשלב של הגשת תביעה נגד נתבע ידוע, שאלה היא האם ראוי להחיל את דיני לשון הרע הקיימים על פרסומים משמיצים באינטרנט (ראו למשל יובל קרניאל "אנונימיות ולשון הרע באינטרנט – בין חופש ביטוי להפקרות", פורסם באתר המכון הישראלי לדמוקרטיה). לטעמי, נדרשת הסדרה של הנושא, אך בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון הרע הקיימים מוטב להחילם "בשינויים המתחייבים" מאשר להניח קיומה של לאקונה. השינויים המתחייבים כוללים היבטים שונים של הפרסום באינטרנט, ובהם: המשקל המועט שניתן לעיתים קרובות להתבטאויות במסגרת תגוביות בכלל, ובמסגרת תגוביות אנונימיות בפרט; ריבוי התגוביות באופן שלעיתים קרובות הפרסום המשמיץ "נבלע בהמון"; והנגישות של הנפגע-עצמו, ושל שוחרי טובתו, לאותם אתרים שבהם נעשה הפרסום הכולל לשון הרע, והיכולת לפרסם הכחשות ותגובות מתאימות ("התרופה לדיבור הפוגע – היא דיבור נוסף" – עניין בן גביר, פס' 17 לפסק-דיני). כל אלה עשויים לעיתים תכופות לייתר את הצורך האמיתי בקיומה של תביעת לשון הרע, ואף להפוך את טענת הנתבע ל"זוטי דברים".

22. סוגיית "לשון הרע" ברשת האינטרנט הינה סוגיה שטרם זכתה לליבון מעמיק בבתי המשפט. דיני לשון הרע, דינים עתיקים הם; שורשיהם נטועים עמוק בתרבות האנושית שמקורה בתפיסה בסיסית, ולפיה "טוב שם טוב משמן טוב" (קהלת, ז, א). איסור זה נזכר בתורה שבכתב: "לא תלך רכיל בעמך, לא תעמד על דם רעך אני ה'" (ויקרא יט, טז).

בית משפט השלום בקרית

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בזהדנה

תיק חיצוני:

23. האם דיני לשון הרע, כפי שהתגבשו בשיטות המשפט המסורתיות, ניתנים להחלה על אמרות ופרסומים ברשת האינטרנט? יש הטוענים כי אין בדיני לשון הרע כדי להסדיר את הפרסומים ברשת, מאחר ודינים אלה נחקקו שנים רבות לפני עידן הרשתות החברתיות, הטוקבקים, הפורומים, הפוסטים הפייסבוק ושאר הפרסומים שמופצים ע"י המדיה החדשה (new media). טיעון זה מניח כי המציאות החדשה שיצרה רשת האינטרנט אמורה ליצור דינים חדשים בכל הנוגע ללשון הרע, ולא ניתן להחיל דינים שנחקקו לפני שנים רבות על פרסומים באינטרנט שזה מקרוב באו. מאידך גיסא, יש הטוענים כי יש להחיל את דיני לשון הרע "בשינויים המחוייבים" ואין להמציא דינים חדשים (פרשת רמי מור הנ"ל). עמדה זו גורסת כי דיני לשון הרע במהותם ממשיכים לחול על כל פרסום לשון הרע, אולם גורסת עוד כי לנוכח אופי הפרסום, והחשיבות שניתנת לאמינות פרסומים אלה, "לרצינות" שלהם וליכולת להפריך את האמור בהם, ונוכח העובדה כי הפרסום המשמיץ לרוב נבלע בהמון והוא נשכח בין אלפי תגובות, הרי לעיתים, במקרים המתאימים, לא תקום עילה לתבוע בגין עוולת לשון הרע או שתעמוד לנתבע הגנת "זוטי הדברים". בהתאם לגישה זו פסק כב' השופט גולדקורן בפסק הדין **בתאמ (צפת) 54888-01-12 מאיר וקנין נ' מוטי מועלם (16.12.2012)** כי אמרה באתרי אינטרנט ופורומים, לפיה התובע הוא נוכל שמפיל לקוחותיו בפח, אינה מקימה עילת תביעה, בשל אופי הפרסום ומקומו. כך גם פסקו הערכאות הדיוניות (ראו לדוגמא: **ת.א (שלום ת"א) 19078-08 ד"ר כנען דוד נ' וואלה תקשורת (4.7.2010)** בו פירסם הנתבע בפורום חתולים "אזהרה ממרפאה וטרינרית" של התובע ושם קבע בית המשפט כי בשים לב למשקל שאדם סביר היה מייחס לפרסום, הרי שדין התביעה להידחות; לגישה אחרת שבה הכיר בית המשפט בחוות דעת של צרכן באתר השוואת מחירים "זאפ" כ"לשון הרע" ראו: **תא"מ (שלום ת"א) פ.י. ג'י אינטרנשיונל בע"מ נ' קפלן (4.12.2012)**; **ת"א (חי') 5049-07-08 נאהדה מנסור נ' חסון חלבי (1.11.2012)**)).

24. נזדמן לי בעבר לפרוס את עמדתי בעניין זה בת.א (קרית) 47032-04-14 **שלומית סטרוגנו נ' מירב פלד (09.06.2015)** ואשוב על שאמרתי שם; רשת האינטרנט היא זירה מהירה ותוססת להחלפת דעות. כיום, מן המפורסמות כי פלוני יכול להחזיק במכשיר הטלפון הנייד שלו, ותוך כדי צפיה בטלוויזיה או תוך כדי זלילת ארוחה מהירה במסעדה, יוכל הוא להגיב על כתבה שקורא ברשת האינטרנט ולבטא עמדתו בדברים שהם זרים לו ואף להציג עצמו כ"אחד שידוע". ספק אם הציבור הרחב מייחס חשיבות לפרסומים מן הסוג הנדון. כמויות המידע הזורם באינטרנט, כמויות הדעות והאמרות ואיכותן של אמרות אלה המפורסמות בפורומים, באתרי אינטרנט וברשתות החברתיות, מלמדות כי ככלל אמירה על פלוני- בעל מספרה כי הינו ספר לא מוצלח, לא תפגע בפרנסתו, ואפילו תפגע בו, הרי פגיעה זו היא קלה שבקלות ויש "לספוג" אותה על מנת לאפשר שיח חופשי באינטרנט.

בית משפט השלום בקרית

ת"א 7783-02-15 מרקוס נ' הנדלסמן בזהדנה

תיק חיצוני:

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
25. יחד עם זאת, מוצא אני לנכון לציין כי הכללים עתיקי היומין האוסרים על לשון הרע והליכת רכיל לא נס ליחס, הם שרירים וקיימים גם ברחבי הרשת, וחרף הזכות לחופש הדיבור – ממנה ניתן לגזור חירות לשיח חופשי במרשתת, ייתכנו מקרים שגם פרסומים אלה, בין אם מפורסמים ברשת החברתית, בין אם כ"פוסט" ובין אם בפורומים, יצמיחו עילת תביעה. גם שיח חופשי באינטרנט אמור להיות מוגבל באופן שלא יפגע בשמו הטוב של אדם, וככל שבית המשפט יתרשם עפ"י אופי הפרסום, מקום הפרסום וזהות הכותב, כי מדובר בפרסום שיש בו כדי לייצר רושם שלילי כלפי נפגע, מעבר לפרסומים חולפים, עלול הדבר להצמיח עילת תביעה. כל מקרה יידון לגופו, והצעתי היא, כי שינוי העיתים אכן ישפיע על יישום דיני לשון הרע על פרסומים באינטרנט, אולם לטעמי הדבר אינו מביא קטגורית לכך שכל פרסום באינטרנט יהיה בבחינת פרסום מוגן או בבחינת זוטי דברים.
26. השאלה היא, האם הפרסום מושא ענייננו, המהווה, כאמור לעיל, "לשון הרע" עפ"י הגדרת המונח בחוק ובפסיקה, מצמיח עילה; לאמור, האם הפרסום אינו חוסה תחת הגנת "זוטי הדברים". תשובה לשאלה תיגזור, כפי שקבעתי, מאופי הפרסום, מקום הפרסום וזהות הכותב ומן השאלה אם מדובר בפרסום חולף שאינו מייצר רושם שלילי.
27. אודה, כי עסקינן במקרה גבולי. היו אלה ימי מלחמה, ואמירה כי התובע הוא "זבל יהודי" המאחל מוות לחיילי צה"ל המצויים באותן דקות בבחינת, היא אמירה שעלולה לפגוע בשמו הטוב של התובע. יצוין כי הדברים נאמרו באופן ישיר כלפי התובע ושמו של התובע ומקצועו נאמרו מפורשות, כך שכל הקוראים שמכירים את התובע יכולים היו לזהותו. השאלה היא אם אין מדובר בפרסום חולף. פרסום זה פורסם בדף פייסבוק שנוצר כדי להחרים חלק מאמצעי התקשורת והצדדים אינם חלוקים כי מדובר במעין דף ציבורי שהעלה נושא ציבורי (חרם על התקשורת) בו ביקרו אלפי אנשים וכי אין מדובר בדף פרטי של אדם מסויים. התגובות נרשמה על קישור לדף אחר, שכותרתו "מתנתקים מן התקשורת הישראלית" אשר פירסם צילום של מאמר פרי עטו של העיתונאי גדעון לוי מעיתון הארץ. מנהל דף הפייסבוק "חרם על חדשות ערוץ 2 וחדשות ערוץ 10" רשם בהתייחס למאמר של גדעון לוי " גדעון לוי מחבל של החמאס או לא". או אז התנהל דיון ער באשר לגדעון לוי ודעותיו ותגובות רבות נרשמו בדף, כאשר חלקן מאחל רעות לעיתונאי גדעון לוי. הפוסט עצמו זכה בשלב מסויים למספר רב של "לייקים" ונרשמו בו מספר רב של תגובות ובין יתר התגובות היתה התגובה מושא התביעה.

בית משפט השלום בקריות

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

28. למרות שמדובר במקרה גבולי, מצאתי לקבוע כי מדובר בפרסום חולף שנבלע בהמון וכי במקרה דנן חלה הגנת "זוטי הדברים" על הפרסום. אין מדובר בפוסט, או במאמר, כי אם בתגובות בדף שעורר עניין ציבורי אשר נכתבה בלהט הויכוח בתקופה שהגושלים הרבו להתווכח. תגובות אלה מופיעות לתקופה מוגבלת ולאחר תקופה (שמתקצרת ככל שמתרבות התגובות) נעלמת התגובה ויהיה צורך לעיין בתגובות קודמות (previous comments) לשם איתורה. תגובות מסוג זה הן מחזה נפוץ ברשתות החברתיות ואף באתרי החדשות, וספק רב אם מי שקורא תגובות אלה, מאמין לתוכן. פרסומים אלה, בלהט הויכוח, ומקום שכל משתתף יכול לכתוב דברים על מגיבים או חברים אחרים, הם, כאמור, מחזה נפוץ והן נבלעות במספר הרב של התגובות שנכתבות. סבורני, כי בלהט ויכוח, כאשר חבר ברשת אומר על האחר כי הוא "זבל שמאחל מוות לחיילים שלנו" אינה נתפסת בעיני אחרים – כאמת לאמיתה ובכל מקרה, הפגיעה בנפגע היא מינורית. התגובות מושא התביעה לא זכתה ללייק (ועל כך אין מחלוקת) ואף לא זכתה לתגובה כלשהיא, והדבר אך מוכיח כי "היא נבלעה בהמון".

29. אציין עוד, כי אין הבדל ממשי בין תגובות זו לבין תגובות הנכתבות באתרי חדשות פרי עטם של מגיבים. בתגובות אלה נאמרים דברים קשים על מגיבים אחרים, ולעיתים ניתן לזהות את האדם עליו נאמרו הדברים ואף את אומרם של הדברים. כאמור, לא נראה, כי הקוראים את התגובות מייחסים לתוכן חשיבות ולא נראה כי הדברים חורגים מנוק מזערי, שיש לסבול, על מנת לאפשר שיח חופשי במרשתת.

30. לפיכך, מצאתי, כי התגובות חוסה בהגנת זוטי הדברים ואינה מקימה עילה לזכות בפיצוי. ככלל, הגנת "זוטי דברים" הוחלה מכח סעיף 7 לחוק שהחיל את סעיף 4 לפקודת הנזיקין. מקום שמדובר "בפגיעה מזערית" בזכות, שאין דרכה להתברר בבית המשפט, ואין דרכו של "אדם סביר" להביאה בשערי בית המשפט, חוסה פגיעה זו בהגנת זוטי דברים (דנ"א 1333/02 הועדה המקומית לתכנון ובנייה נ' הורוביץ פד"י נ"ח (6) 289 (2004)). סבורני כי מקום שבו מדובר בפרסום ברשת האינטרנט, רשת תוססת שבה מתפרסמות ביום מליוני תגובות, יש לפרש הגנה זו כזו שחלה על פרסומים חולפים אף אם פגעו בזכות התובע באופן מזערי. כאשר דברים אלה נאמרים בתגובות בדף פייסבוק שמעורר עניין ציבורי, הופכת הפגיעה למזערית ולנשכחת. במקרה זה חוסה ההתבטאות בהגנת "זוטי הדברים". מסקנה זו מתבקשת על מנת לאפשר דיון פתוח ברשת, גם אם לפעמים כרוך הוא בפגיעה מזערית וחולפת בזכות לשם טוב. לא כל ויכוח סוער מעל דפי הפייסבוק, ולא כל פנייה כי פלוני הוא בעל דעות קיצוניות שמאחל מוות לחיילים אמורה למצוא דרכה לשערי בית המשפט.

בית משפט השלום בקריות

ת"א 15-02-7783 מרקוס נ' הנדלסמן בזהדנה

תיק חיצוני:

31. המסקנה היא, שמאחר ומדובר ב-"זוטי דברים" וחרף הפגיעה המינורית בזכות, אני דוחה את התביעה.

ההגנות להן טען הנתבע:

32. אתייחס בקצרה להגנות להן טען הנתבע.

33. באשר להגנה לפי סעיף 15(4) לחוק- הפרסום נעשה בתום לב תוך הבעת דעה בקשר לעניין ציבורי (מבצע צוק איתן) - איני סבור כי ההגנה חלה על הפרסום (ככל שלא הייתי מוצא בו "זוטי דברים"). התובע לא הביע דעה על "צוק איתן" כי אם על התובע, שאינו אישיות ציבורית. ועוד, איני יכול לראות באמירה "מאחל מוות לחיילים שלנו" כהבעת דעה. מדובר בקביעת עובדה שלא הוכחה כאמת ועל כן אני דוחה את טענת הנתבע להגנה האמורה בסעיף 15 (4) לחוק.

34. לגבי ההגנה לפי סעיף 15 (3) לחוק - הפרסום נעשה בתום לב, לשם הגנה על עניין אישי כשר של חיילי צה"ל - אף כאן אני דוחה טענת הנתבע לתחולת ההגנה. החוק קובע כי ההגנה תקום כאשר "הפרסום נעשה לשם הגנה על עניין אישי של הנאשם או הנתבע או האדם אליו הופנה הפרסום או שמי שאותו אדם מעוניין בו עניין אישי כשר".

בספרו של א. שנהר **דיני לשון הרע** 295 (1997) כותב הוא לגבי הגנה זו כי היא חלה בהתקיים ארבעה תנאים מצטברים. ראשית, נתבע או נאשם המבקש ליהנות מההגנה צריך להוכיח, כי היה עניין אישי כשר כלשהו, אשר הגנתו הצדיקה את עשיית פרסום; שנית, עליו להראות שתוכן הפרסום שבמחלוקת נועד להגן על אותו עניין; שלישית, עליו להצביע על כך שהפרסום הופנה רק לאנשים מסוימים שזהותם מתחיבת מהוראות הסעיף; ולבסוף עליו להוכיח כי הפרסום נעשה בתום לב.

בענייננו, הפרסום אינו מגן על חיילי צה"ל, ובכל מקרה, לא הוכח כי התובע אמר דברים בגנותם של חיילי צה"ל ועל כן אני דוחה את טענת הנתבע לתחולת הגנה זו.

35. ולגבי ההגנה לפי סעיף 15(10) לחוק - הפרסום נועד לגנות את הפרסום שהוציא התובע על חיילי צה"ל. ראשית לא הוכיח כי הפרסום נועד לגנות פרסום קודם מאחר והפרסום הקודם לא הוכח; שנית, סעיף 15 (10) קובע, כי ההגנה תקום מקום שבו "הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסם קודם לכן". הנתבע לא הוכיח כי פורסם לשון הרע קודם לכן, ובכל מקרה, פרסום לשון הרע על אחר אינו מצמיח לנתבע זכות להוציא לשון הרע על התובע (ראו שנהר, לעיל, עמ' 301). בכל מקרה אין בפנינו גינוי או הכחשה.

בית משפט השלום בקריות

ת"א 7783-02-15 מרקוס נ' הנדלסמן בוהדנה

תיק חיצוני:

מסקנה:

36. קבעתי כי הפרסום מהווה "זוטי דברים". למרות הפגיעה המזערית בזכויות התובע, סבורני כי יש לדחות את התביעה מכח הגנת "זוטי הדברים".

37. בנסיבות העניין, ומאחר וקבעתי כי קיימת פגיעה מזערית בתובע, אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ג סיוון תשע"ו, 29 יוני 2016, בהעדר הצדדים.

נאסר ג'השאן, שופט